

A "Larard-objektumok" megfigyeléséről

Az amerikai J. Larard a "The Astronomer" c. folyóiratban, havi cikksorozatban ír a távoli égitest-és kettőscsillag-észleléseiről. Néha felhívja a figyelmet nyílthalmaz formájú kis csillagcsoportokra, amelyek nincsenek katalogizálva. Kéri az amatőröket, hogy észleljék ezeket, és tájékoztassák a megfigyelésekről. Négy ilyen csillagcsoportosulásról ezt írja: "Egy ragyogó látványra bukkantam a RA=17:09,5 és Dekl.=05:50-nél: 9 és 10 mg-es csillagok gyűjteménye, amely némileg Y alakot alkot. Éár csak 5 csillagot tudtam észrevenni, volt néhány, amely felbontatlan maradt."

"Csillagok páratlan csoportja volt 9 csillag társasága, közöttük egy 7 mg fényes, RA=21:58,2, Dekl.=54:50-nél."

"A Cygnusban egy furcsa ívet találtam, 9 csillagból, egészen közel délre egy ködös folttal. Pozíciója RA=19:59, Dekl.=36:54."

"Végül kérem, hogy észleljenek egy csoportot, amelyet nemrég láttam, kb. RA=20:25,5, Dekl.=61:30-nál: hét 9-10 mg-es csillag halmaz, két 7 mg-jú csillag között. Az NGC-ban, IC-ben vagy a Melotte-ban nincs megadva."

Kérem a megfigyelőket, hogy észleléseiket a címre küldjék. Az adatokat feldolgozom és elküldöm J.Larardnak /A Webb Society titkára/. Valószínű, hogy már 8-10 cm-es távcsővel, 15-30 szoros nagyítással láthatók, a "Larard-objektumok".

Gombás Géza, Kaposvár
Szalma út 4 sz.

Az összeállító megjegyzése: Az itt felsorolt csillagcsoportok az első követeléssel a Tejútba esnek, ahol nagyon könnyű kisebb-nagyobb, látszólag összetartozó alakzatot felfedezni - főleg kis távcsővel és csekély nagyítással. Ugyan azok a "halmazok" 15-25 cm-es műszerrel, 80-150-szeres nagyítás mellett már nem keltik az összefüggés látszatát. Az ilyenféle észleléseknél tehát nagyon óvatosan kell eljárni. Hogy tényleges csillaghalmazról van-e szó, amatőr eszközökkel nem lehet eldönteni: az összetartozónak vélt csillagok színképtípusának, de főként sajátmozgásának és radiális sebességének mérése dönti el. Az adatokat feltétlenül ellenőrizni kell G.Alter katalógusából vagy H.Sawyer-Hogg jegyzéke alapján /Handbuch d. Physik, 53 köt. 1953./

- B -

Fényes változócsillagok az őszi - téli égen

A most következő hónapokban magasra emelkedik néhány csillagkép, amelyekben fényes, pusztán szemmel - vagy kézi látcsővel - is jól észlelhető változócsillagok észlelhetők. Szeretnénk, ha mennél több munkatársunk kapcsolódna ezek megfigyelésébe, annál is inkább, mert észlelésük a műszerrel nem ren-